

Scenariusz lekcji historii
przeprowadzonej w klasie IV
Szkoły Podstawowej w Tarzymiechach w dniu 10.01.2018 roku
przez Jolantę Żabniak

Temat: Mikołaj Kopernik – wielki astronom

Cel główny lekcji:

- zapoznanie uczniów z osiągnięciami Mikołaja Kopernika.

Cele operacyjne:

Po lekcji uczeń potrafi:

- wskazać wiek, w którym żył Mikołaj Kopernik,
- omówić osiągnięcia Mikołaja Kopernika,
- wyjaśnić powiedzenie „Wstrzymał Słońce, ruszył Ziemię”,
- wytłumaczyć, dlaczego Mikołaj Kopernik był wybitnym uczonym swoich czasów.

Cele lekcji sformułowane w języku ucznia:

- opiszesz osiągnięcia Mikołaja Kopernika.

„NaCoBeZu” / kryteria sukcesu:

- wyjaśniasz, kim był Mikołaj Kopernik,
- wskazujesz wiek, w którym żył Mikołaj Kopernik,
- omawiasz zainteresowania Mikołaja Kopernika,
- wyjaśniasz powiedzenie „Wstrzymał Słońce, ruszył Ziemię”,
- wyjaśniasz, dlaczego Mikołaj Kopernik był jednym z najwybitniejszych uczonych swoich czasów.

Cel wychowawczy:

- współpraca w parach,
- kształtowanie postawy szacunku dla dorobku minionych pokoleń,
- pokazanie wartości nauki i wiedzy.

Wymagania szczegółowe z podstawy programowej:

- uczeń sytuje w czasie i opowiada o Mikołaju Koperniku.

Metody i formy pracy:

- praca w parach,
- praca indywidualna,
- wywiad,
- praca zbiorowa.

Środki dydaktyczne:

- Wczoraj i dziś – podręcznik do historii dla klasy czwartej szkoły podstawowej, Bogumiła Olszewska, Wiesława Surdyk-Fertsch, Grzegorz Wojciechowski, Nowa Era 2017,
- Wczoraj i dziś – zeszyt ćwiczeń do historii dla klasy czwartej, Tomasz Maćkowski, Bogumiła Olszewska, Wiesława Surdyk-Fertsch, Nowa Era 2017,
- kartka ksero z ćwiczeniem podsumowującym,
- strój dla Mikołaja Kopernika.

Przebieg lekcji

Początkowa część lekcji

1. **Zapisanie tematu, podanie celu w języku ucznia i kryteriów sukcesu.**
2. **Zadanie na dobry początek:** analiza reprodukcji obrazu Jana Matejki „Mikołaj Kopernik. Rozmowa z Bogiem”. Na początku uczniowie nie poznają tytułu dzieła, w wyniku rozmowy nauczającej z nauczycielem dochodzą do wniosku, że obraz przedstawia uczonego, który obserwuje niebo.
3. **Powiązanie z wcześniejszą wiedzą.** W nawiązaniu do analizy reprodukcji nauczyciel pyta, czy uczniowie przypominają sobie z klas młodszych postać polskiego uczonego, który obserwował niebo i dokonał wielkiego odkrycia.
4. **Pytanie kluczowe:** Czy warto się uczyć i rozwijać swoje zainteresowania?

Część właściwa lekcji (metody i aktywności)

1. **Uczniowie pracują w parach.** Ich zadaniem jest przygotowanie pytań do wywiadu z Mikołajem Kopernikiem. Wybrany uczeń wciela się w rolę astronoma. Pracuje on z tekstem podręcznika, w taki sposób, aby później odpowiedzieć na kierowane do niego pytania. Czas pracy 10 min.
2. Uczniowie siadają w półokręgu naprzeciw ucznia, który wcielił się w postać astronoma.
3. **Przeprowadzenie wywiadu.** Uczniowie zadają przygotowane przez siebie pytania swojemu koledze. Nauczyciel czuwa nad poprawnością gramatyczną i merytoryczną, nie ograniczając jednocześnie inwencji uczniów.
4. Zapisanie w zeszycie krótkiej, kilkudzaniowej notki informującej, kim był Mikołaj Kopernik.

Część końcowa lekcji

1. **Sprawdzenie stopnia osiągnięcia celów.** Wybrani uczniowie kończą zdanie, „ Na dzisiejszej lekcji dowiedziałem się, że ...” Wszyscy rozwiązują **ćwiczenie podsumowujące** (ćw. 3 s. 44 z zeszytu ćwiczeń – zob. strona 3), następnie chętny uczeń przedstawia wyniki. Nauczyciel ponownie zadaje pytanie kluczowe, uczniowie dzielą się swoimi refleksjami.
2. **Praca domowa.**
Zadania do wyboru:
 - a) Praca z krótkim tekstem źródłowym z podręcznika.
Na podstawie tekstu napisz, za co Mikołaj Kopernik krytykował swoich przeciwników.
 - b) Odpowiedz pisemnie na pytanie: Dlaczego Mikołaj Kopernik jest uważany za jednego z najwybitniejszych uczonych swoich czasów?**„NaCoBeZu” / kryteria sukcesu do pracy domowej:**
 - poprawnie formułujesz wypowiedź pisemną pod kątem treści i ortografii.

Treść ćwiczenia podsumowującego

Ułóż z podanych liter nazwy dziedzin nauk, którymi zajmował się Mikołaj Kopernik.

M	D	Y	E	N	A	Y	C

A	O	K	E	M	O	I	N

T	A	M	E	A	Y	K	T	A	M

S	A	T	O	N	A	R	M	I	O